

Aanvullend natuuronderzoek P&R Breukelen

Onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen

Datum: 04-09-2014
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Rapportnummer: AT/2014/04.09
Versie: C2

Paraaf:

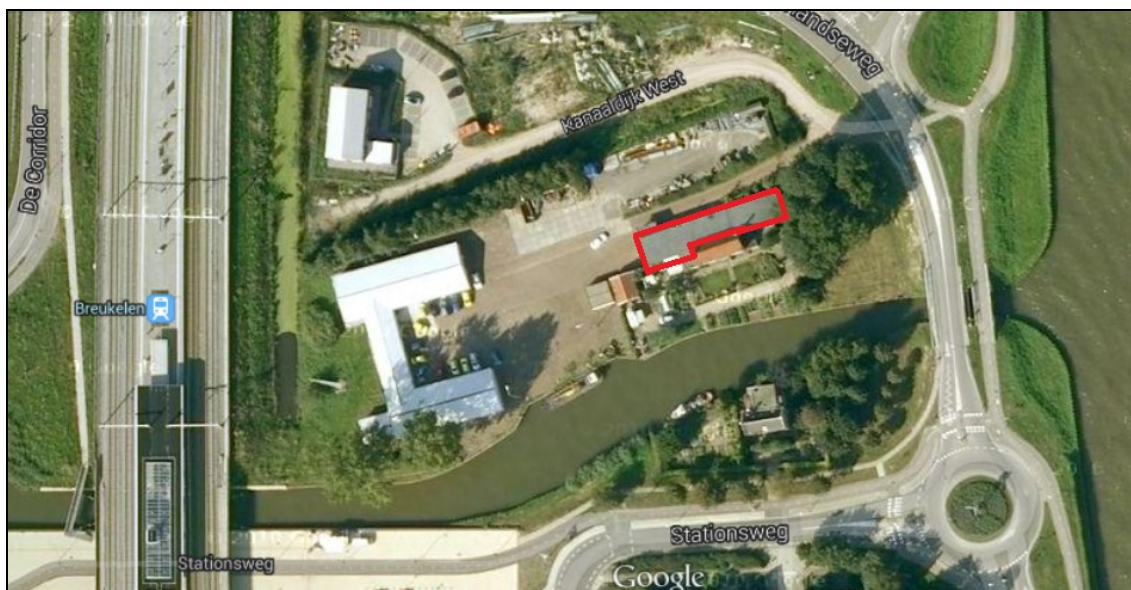
A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'A' followed by a horizontal line and a vertical line.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor een voormalig depot van Rijkswaterstaat tussen de Amerlandseweg, de Stationsweg en het spoor in Breukelen bestaan herontwikkelingsplannen. Het betreft een braakliggend depotterrein met een stenen loods dat ingericht wordt als P&R terrein. De herontwikkeling van dit terrein kan leiden tot effecten op beschermde soorten en/of natuurgebieden. In opdracht van Aveco de Bondt is derhalve een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Uit het verkennend natuuronderzoek is gebleken dat de te slopen loods in het plangebied potentieel geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen vanwege de aanwezigheid van spouwmuren en enkele open stootvoegen. Om vast te stellen of de te slopen loods daadwerkelijk door vleermuizen wordt gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats, is een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het vleermuisonderzoek.

Figuur 1: Te slopen loods (rood omlijnd) op het voormalige depot van Rijkswaterstaat.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden ten aanzien van vleermuizen. Indien sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, dan is voor de ingreep een ontheffing vereist op grond van artikel 75 Flora- en faunawet. Indien geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen, dan kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd zonder ontheffing.

De twee vragen die tijdens dit veldonderzoek centraal staan zijn:

1. Zijn er binnen het plangebied vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig?
2. Bevat het plangebied essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes voor vleermuizen waardoor bij aantasting hiervan de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen kan worden aangetast?

2 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet beschermt alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten, door middel van de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 16. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten vallen onder de zwaarste beschermingscategorie (tabel 3 Ffwet). Voor ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd bij het overtreden van verbodsbepalingen waarvoor een uitgebreide toets geldt. Ontheffing wordt alleen verleend indien:

- er is sprake van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk zonder ontheffing, indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode Ffwet.

3 Werkwijze

Het inventariseren van vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013¹.

De open stootvoegen die geschikt zijn als invliegopening voor gebouwbewonende vleermuizen, zijn te klein voor grotere soorten zoals laatvlieger en tweekleurige vleermuis. Kleinere soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis kunnen de open stootvoegen wel gebruiken als invliegopening. Het aantal veldbezoeken is gebaseerd op de potentiële aanwezigheid van de volgende functies:

- Kraam- / zomerverblijfplaats;
- Paarplaats;
- Foerageergebied;
- Vliegroute.

Aangezien niet alle holle ruimtes in spouwmuren te bekijken zijn, heeft geen visuele inspectie plaatsgevonden in de overwinteringsperiode omdat eventuele overwinterende vleermuizen dan toch niet zichtbaar zijn. Wanneer gedurende het seizoen een vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen wordt aangetroffen, wordt er vanuit gegaan dat vleermuizen ook in het betreffende gebouw overwinteren. Dit is conform het Vleermuisprotocol.

In totaal hebben 4 veldbezoeken plaatsgevonden, waarvan twee in de zomerperiode om kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in kaart te brengen en twee in het najaar voor paarverblijven, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaande tabel zijn de data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven.

Tabel 3: Data en weersomstandigheden van de vleermuisinventarisaties

Datum	Type inventarisatie	Type bezoek	Weersomstandigheden
05-06-2014	Zomer- en kraamverblijven	Avondbezoek	19° Celsius, half bewolkt, windkracht 3
03-07-2014	Zomer- en kraamverblijven	Ochtendbezoek	13° Celsius, onbewolkt, windkracht 2
15-08-2014	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Avondbezoek	21° Celsius, bewolkt, windkracht 3
27-08-2014	Baltsverblijven/ zwermplaatsen	Avondbezoek	18° Celsius, half bewolkt, windkracht 2

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

4 Resultaten vleermuisonderzoek

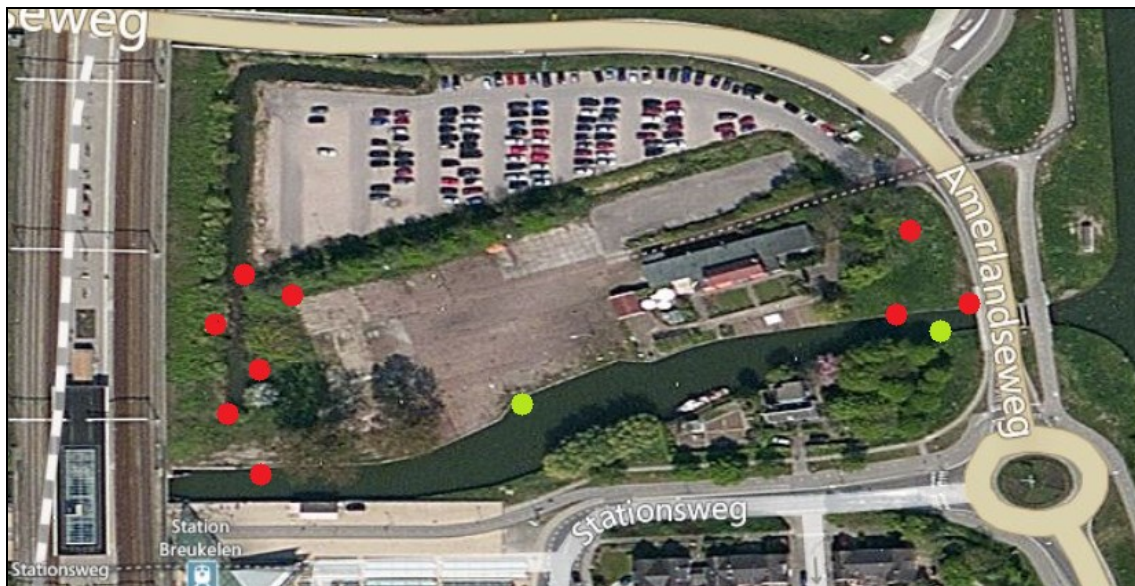
4.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. De te slopen loods binnen het plangebied bevat dus geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. De voorgenomen sloop van de loods leidt derhalve niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

4.2 Foerageergebied

Tijdens het vleermuisonderzoek zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied. De dieren foerageren met name langs de watergang aan de westzijde van het terrein langs het spoor. Hier zijn iedere ronde 4-5 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze watergang met opgaande begroeiing erlangs blijft behouden. Ook zijn enkele foeragerende vleermuizen waargenomen langs de watergang die ten zuiden van het plangebied loopt. In de zomer alleen gewone dwergvleermuizen en in het najaar ook twee keer een ruige dwergvleermuis.

Wanneer verlichting op het terrein wordt aangebracht, dan dient voorkomen te worden dat deze direct op de beide watergangen schijnt. Eventueel kan een groene afscheiding (heg, struweel) worden aangelegd langs de oevers van de watergangen zodat de watergangen grotendeels onverlicht blijven. Op die manier kan de functionaliteit van het gebied als foerageergebied voor vleermuizen worden behouden.

Figuur 4.2: Waarnemingen foeragerende vleermuizen in en rond het plangebied. Rood = gewone dwergvleermuis, groen = ruige dwergvleermuis.

4.3 Vliegroutes

Er zijn tijdens het onderzoek geen vliegroutes van vleermuizen waargenomen in het plangebied. Langs de watergang ten zuiden van het plangebied vliegen wel meerdere exemplaren van de gewone dwergvleermuis, maar er is geen duidelijke vliegroute vastgesteld. De watergang wordt door gewone dwergvleermuizen als foerageerroute gebruikt.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Onderstaande conclusies zijn te trekken op basis van het uitgevoerde vleermuisonderzoek:

- In het plangebied zijn geen kraamkolonies en/of andere vaste rust- en verblijfplaatsen (zomerverblijfplaatsen, paarplaatsen en winterverblijfplaatsen) van vleermuizen aangetroffen. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.
- In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen aanwezig. De ingreep leidt derhalve niet tot een aantasting van essentiële vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen die van groot belang zijn voor de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

5.2 Aanbevelingen

In het plangebied foerageren enkele gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen. Met name de watergang aan de westzijde van het plangebied langs het spoor en de watergang ten zuiden van het plangebied worden als foerageergebied gebruikt. Wanneer verlichting op het terrein wordt aangebracht die op het wateroppervlak schijnt, dan kan dit van negatieve invloed zijn op de kwaliteit van het foerageergebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Om dit te voorkomen, kan verlichting zodanig worden afgesteld (bijvoorbeeld met afschermingskappen in de richting van de watergangen) dat het niet direct op de watergangen schijnt. Ook kan een groene afscheiding (heg, struweel) worden aangelegd langs de oevers van de watergangen zodat de watergangen grotendeels onverlicht blijven.